ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	15	20	05	05	05	50
ટકા(%)	30	40	10	10	10	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		વિકલ્પ વિના	વિકલ્પ સાથે	
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	15	15	15
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	05	08	10
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	05	08	15
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	02	03	10
	કુલ	**27**	**34**	**50**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	ધંધાનું સ્વરૂપ, હેતુ અને કાર્યક્ષેત્ર	12
2.	ધંધાકીય સેવાઓ - 1	07
3.	ધંધાકીય સેવાઓ - 2	12
4.	માહિતી સંચાર, ઈ-કોમર્સ અને આઉટસોર્સિંગ	07
5.	ધંધાકીય વ્યવસ્થાના સ્વરૂપો - 1	12
	કુલ	50

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન
પ્રથમ પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું માળખું

સમય : 2 કલાક | કુલ ગુણ : 50

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	વિભાગ-A	
1 થી 10	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો આપેલા છે. આપેલા ચાર વિકલ્પો (A, B, C, D,) પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	[10]
	વિભાગ-B	
11 થી 15	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંકમાં 11 થી 15 સુધીના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	05
	વિભાગ-C	
16 થી 23	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 23 સુધીના કુલ 08 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 05 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 02 ગુણ)**	10
	વિભાગ-D	
24 થી 31	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 24 થી 31 સુધીના 08 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 05 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 03 ગુણ)** **નોંધ : વાર્ષિક પરીક્ષાના નમૂનાના પ્રશ્નપત્રમાં પૂછેલ કેસસ્ટડી આધારિત પ્રશ્ન મુજબ 01 પ્રશ્ન કેસસ્ટડી આધારિત પૂછવો.**	15
	વિભાગ-E	
32 થી 34	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 32 થી 34 સુધીના 03 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 02 પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 05 ગુણ)** **નોંધ : વાર્ષિક પરીક્ષાના નમૂનાના પ્રશ્નપત્રમાં પૂછેલ કેસસ્ટડી આધારિત પ્રશ્ન મુજબ 01 પ્રશ્ન કેસસ્ટડી આધારિત પૂછવો.**	10
	કુલ ગુણ	50

નોંધ : (1) પ્રથમ પરીક્ષામાં જૂનથી સપ્ટેમ્બર માસ સુધીનો અભ્યાસક્રમ પૂછવાનો રહેશે.

(2) વાર્ષિક પરીક્ષાનાં નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્રમાં મૂકવામાં આવેલ ક્ષમતા આધારિત પ્રશ્નો (CBQ) મુજબના પ્રશ્નો પ્રશ્નપત્રના તમામ વિભાગોના મળીને કુલ અંદાજિત 50% ગુણના પ્રશ્નો પ્રથમ, દ્વિતીય પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રમાં પૂછવાના રહેશે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25

ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)

વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	15	20	05	05	05	50
ટકા(%)	30	40	10	10	10	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		વિકલ્પ વિના	વિકલ્પ સાથે	
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	15	15	15
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	05	08	10
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	05	08	15
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	02	03	10
	કુલ	**27**	**34**	**50**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર
1.	ધંધાનું સ્વરૂપ, હેતુ અને કાર્યક્ષેત્ર	04
2.	ધંધાકીય સેવાઓ - 1	03
3.	ધંધાકીય સેવાઓ - 2	03
4.	માહિતીસંચાર, ઈ-કોમર્સ અને આઉટ સોર્સિંગ	01
5.	ધંધાકીય વ્યવસ્થાના સ્વરૂપો - 1	04
6.	ધંધાકીય વ્યવસ્થાના સ્વરૂપો - 2	10
7.	જાહેરક્ષેત્ર, ખાનગીક્ષેત્ર અને વૈશ્વિક સાહસો	09
8.	ધંધાકીય મૂડીના પ્રાપ્તિસ્થાનો	09
9.	આંતરિક વેપાર	07
	કુલ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન
દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** કુલ ગુણ : 50

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	વિભાગ-A	
1 થી 10	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા ચાર વિકલ્પો (A, B, C, D,) પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	**10**
	વિભાગ-B	
11 થી 15	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 11 થી 15 સુધીના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ)**	**05**
	વિભાગ-C	
16 થી 23	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 23 સુધીના કુલ 08 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 05 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 02 ગુણ)**	**10**
	વિભાગ-D	
24 થી 31	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 24 થી 31 સુધીના 08 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 05 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 03 ગુણ)** **નોંધ : વાર્ષિક પરીક્ષાના નમૂનાના પ્રશ્નપત્રમાં પૂછેલ કેશસ્ટડી આધારિત 01 પ્રશ્ન કેસસ્ટડીનો મૂકવો.**	**15**
	વિભાગ-E	
32 થી 34	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 32 થી 34 સુધીના 03 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 02 પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 05 ગુણ)** **નોંધ : વાર્ષિક પરીક્ષાના નમૂનાના પ્રશ્નપત્રમાં પૂછેલ કેશસ્ટડી આધારિત 01 પ્રશ્ન કેસસ્ટડીનો મૂકવો.**	10
	કુલ ગુણ	**50**

નોંધ : (1) દ્વિતીય પરીક્ષા માટે જૂનથી ડિસેમ્બર સુધીનો અભ્યાસક્રમ રહેશે. જેમાં જૂનથી સપ્ટેમ્બર સુધીના અભ્યાસક્રમમાંથી 30% અભ્યાસક્રમ અને ઓક્ટોબરથી ડિસેમ્બર સુધીના અભ્યાસક્રમમાંથી 70% અભ્યાસક્રમ રહેશે.

(2) વાર્ષિક પરીક્ષાનાં નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્રમાં મૂકવામાં આવેલ ક્ષમતા આધારિત પ્રશ્નો (CBQ) મુજબના પ્રશ્નો પ્રશ્નપત્રના તમામ વિભાગોના મળીને કુલ અંદાજિત 50% ગુણના પ્રશ્નો પ્રથમ, દ્વિતીય પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રમાં પૂછવાના રહેશે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	24	30	06	07	13	80
ટકા(%)	30	37.5	7.5	8.75	16.25	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		વિકલ્પ વિના	વિકલ્પ સાથે	
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	24	24	24
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	09	12	18
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	09	18
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA)	04	06	20
	કુલ	**43**	**51**	**80**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર	
		જનરલ વિકલ્પ વિના	જનરલ વિકલ્પ સાથે
1.	ધંધાનું સ્વરૂપ, હેતુ અને કાર્યક્ષેત્ર	07	10
2.	ધંધાકીય સેવાઓ - 1	08	10
3.	ધંધાકીય સેવાઓ - 2	08	10
4.	માહિતીસંચાર, ઈ-કોમર્સ અને આઉટ સોર્સિંગ	06	09
5.	ધંધાકીય વ્યવસ્થાના સ્વરૂપો - 1	08	13
6.	ધંધાકીય વ્યવસ્થાના સ્વરૂપો - 2	08	13
7.	જાહેરક્ષેત્ર, ખાનગીક્ષેત્ર અને વૈશ્વિક સાહસો	07	07
8.	ધંધાકીય મૂડીના પ્રાપ્તિસ્થાનો	08	10
9.	આંતરિક વેપાર	06	09
10.	આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર	08	08
11.	ધંધાની સામાજિક જવાબદારી	06	06
	કુલ	**80**	**105**

નોંધ : ઉપરોક્ત પત્રકમાં દર્શાવેલ જનરલ વિકલ્પ સાથેના ગુણ નમૂનાના પ્રશ્નપત્ર મુજબના છે. અન્ય પ્રશ્નપત્ર માટે તે અલગ હોઈ શકે છે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25

ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)

વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** કુલ ગુણ : 80

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	વિભાગ-A	
1 થી 16	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 16 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા ચાર વિકલ્પ (A, B, C, D,) પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	**16**
	વિભાગ-B	
17 થી 24	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 17 થી 24 સુધીનો પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	**08**
	વિભાગ-C	
25 થી 36	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 25 થી 36 સુધીના કુલ 12 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 09 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ)**	**18**
	વિભાગ-D	
37 થી 45	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 37 થી 45 સુધીના 09 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 06 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ)** **નોંધ : 01 પ્રશ્ન કેસસ્ટડી આધારિત પૂછવો.**	**18**
	વિભાગ-E	
46 થી 51	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 46 થી 51 સુધીના કુલ 06 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 04 પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ)** **નોંધ : 01 પ્રશ્ન કેસસ્ટડી આધારિત પૂછવો.**	**20**
	કુલ ગુણ	80

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25

ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)

વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન

વાર્ષિક પરીક્ષા

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 3 કલાક | ગુણ : 80

- આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પાંચ (A થી E) વિભાગ છે.
- દરેક પ્રશ્નની સામે કૌંસમાં ગુણ આપેલા છે.
- આપેલ સૂચના મુજબ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખવા.

વિભાગ - A

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 16 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા ચાર વિકલ્પ (A, B, C, D) પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. (દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)** **[16]**

(1) ઉદ્યોગના લક્ષણોમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થતો નથી ?

(A) તૃષ્ટિગુણનો ઉમેરો (B) સરકારી મદદ

(C) માનવશ્રમનો ઉપયોગ (D) કુદરતી સંપત્તિનો ઉપયોગ

(2) દરિયામાં માલસામાનના હેરફેરના વેપારમાં ઘણું જોખમ રહેલું છે. આ દરિયાઈ જોખમની સલામતી માટે કઈ કંપનીએ સૌપ્રથમ વીમાની શરૂઆત કરી હતી ?

(A) લાઈફ ઇન્સ્યોરન્સ ઑફ કોર્પોરેશન (B) લૉઇડસ ઑફ લંડન

(C) બજાજ એલ્યાન્ઝ કંપની (D) લીબર્ટી જનરલ ઇન્સ્યોરન્સ

(3) કિસાન વિકાસપત્રમાં પાકતી તારીખે કેટલી રકમ વ્યાજ સહિત ચૂકવવામાં આવે છે ?

(A) બે ગણી (B) ત્રણ ગણી

(C) ચાર ગણી (D) પાંચ ગણી

(4) શ્રી રાજેશના બચતખાતામાં ફક્ત રૂ. 5,000 જમા હતા. તેમણે ધંધાર્થે શ્રી મહેશને રૂ. 10,000નો ચેક લખીને આપ્યો હતો. બેંક દ્વારા આ ચેક મંજૂર કરીને રૂ. 10,000 મહેશના ખાતામાં જમા કર્યા હતા. ત્યારે બેંકે તેમને ક્યા પ્રકારની સેવા પૂરી પાડી હશે ?

(A) કેશ ક્રેડિટ (B) લોન

(C) બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ (D) ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ

(5) કોઈપણ મધ્યસ્થી વગર હરાજી દ્વારા ખરીદ-વેચાણની સુવિધા કઈ વ્યવસ્થામાં પ્રાપ્ત થાય છે ?

(A) B2B (B) C2B

(C) B2C (D) C2C

(6) માહિતીના સુપર હાઈ-વે તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?

(A) ઈન્ટરનેટ સેવા (B) બેન્કિંગ સેવા

(C) ઈ-કોમર્સ (D) આઉટસોર્સિંગ

(7) પુલ, રોડ, નહેર, મકાન બનાવવા જેવા ચોક્કસ કાર્ય માટે રચવામાં આવતી પેઢીને શું કહે છે ?

(A) મુદતી ભાગીદારી પેઢી
(B) ઐચ્છિક ભાગીદારી પેઢી
(C) મર્યાદિત ભાગીદારી પેઢી
(D) નિશ્ચિત કાર્ય માટેની ભાગીદારી પેઢી

(8) ભાગીદારી પેઢીના ફાયદાઓમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થતો નથી ?

(A) શ્રમવિભાજનનો લાભ
(B) ઝડપી નિર્ણયો
(C) ગ્રાહકો સાથે સંપર્ક
(D) કરવેરાનો ઓછો બોજ

(9) કંપનીના શેરહોલ્ડરો પોતાના પ્રતિનિધિને ચૂંટે છે તેને શું કહે છે ?

(A) મેનેજર
(B) સેક્રેટરી
(C) સંચાલક
(D) ચેરમેન

(10) જાહેર કંપની પોતાનું નિયમનપત્ર તૈયાર ન કરે તો શું થાય ?

(A) દંડ થાય
(B) સ્થાપના ન થાય
(C) પરિશિષ્ટ-1 લાગુ પડે
(D) નોંધણી રદ થાય.

(11) સરકારી કંપનીની સ્થાપના કયા કાયદા હેઠળ થાય છે ?

(A) ખાસ કાયદા હેઠળ
(B) કંપની ધારા હેઠળ
(C) સરકારી કાયદા હેઠળ
(D) મંડળીના કાયદા હેઠળ

(12) કંપની દ્વારા સ્વીકારતી જાહેર થાપણની મુદત કેટલી હોય છે ?

(A) 6 ઇતી 36 માસ
(B) 3 થી 24 માસ
(C) 12 થી 48 માસ
(D) 2 થી 28 માસ

(13) જથ્થાબંધ વેપારી અને ગ્રાહકો વચ્ચેની કડી એટલે...

(A) ઉત્પાદક
(B) દલાલ
(C) છૂટક વેપારી
(D) ગ્રાહક

(14) શિપિંગ ઑર્ડર કોણ આપે છે ?

(A) જહાજનો કપ્તાન
(B) જહાજી કંપની
(C) જહાજનો માલિક
(D) મધ્યસ્થ બેન્ક

(15) 'બિલ ઑફ લેડિંગ' દસ્તાવેજ નીચેના પૈકી શું સૂચવે છે ?

(A) માલનું બિલ
(B) માલમાં રહેલી ખામી
(C) માલની માલિકી
(D) માલ પેટે બાકી રકમ

(16) સામાજિક જવાબદારીના સંદર્ભે બજારનો રાજા કહેવાય છે.

(A) રોકાણકાર
(B) ગ્રાહક
(C) માલિક
(D) કર્મચારી

વિભાગ - B

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 17 થી 24 સુધીના પ્રશ્નોનાં એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.)** **[08]**

(17) કાશ્મીરમાં ઉત્પાદન થતાં સફરજન જ્યારે ગુજરાતના વેપારી તથા ગ્રાહકો સુધી પહોંચાડવામાં આવે ત્યારે કયા તૃષ્ટિગુણનું સર્જન થાય છે ?

(18) મલ્ટિપલ યુનિટ ટ્રેન એટલે શું ?

(19) હેકીંગ એટલે શું ?

(20) ધંધાના માલિકને ધંધામાં દેવું જઈ જતાં પોતાની અંગત મિલકત વેચીને દેવું ચૂકતે કર્યું. અહીં માલિકે કયા પ્રકારની જવાબદારી નિભાવી કહેવાય ?

(21) "કૃભકો' કંપની 'ઈફકો' કંપનીના 51% કે તેથી વધુ શૅર ધરાવે છે અને સંચાલકોની નિમણૂકનો અધિકાર પણ ધરાવે છે." તો 'કૃભકો' નામની કંપની વિશે તમારો મંતવ્ય જણાવો.

(22) ભારતમાં રાષ્ટ્રપતિના નામે કઈ કંપનીના શૅર હોઈ શકે છે ?

(23) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર ક્ષેત્રે સંબંધો વિકસે તે માટે કઈ સંસ્થાની સ્થાપના કરવામાં આવી છે ?

(24) વિદેશ વેપારમાં શાખપત્ર (Letter of Credit)ની જરૂર શા માટે પડે છે ?

વિભાગ - C

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 25 થી 36 સુધીનાં કુલ 12 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 09 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ)** **[18]**

(25) "સમાજ વગર ધંધાનું અસ્તિત્વ શક્ય નથી. સમાજ છે તો ધંધો છે." અહીં સમાજના જૂથો પ્રત્યેના ધંધાનો હેતુઓ જણાવો.

(26) મહેશભાઈએ પોતાના માટે 40 વર્ષના સમયગાળા માટેનો વીમો લીધો છે. વારસદાર તરીકે તેમની પત્ની માયાબેન છે. મહેશભાઈનું વીમો લીધાના 10 વર્ષ બાદ અવસાન થાય છે તો માયાબહેનને કયા પ્રકારનો વીમાનો લાભ મળશે મળી શકે તે જણાવો.

(27) પાઈપલાઈન દ્વારા વહન કઈ પેદાશો માટે યોગ્ય છે ?

(28) "બેન્કિંગ સેવાઓનો વિકાસ ખૂબ જ વધતો જાય છે અને તેની વિવિધ સેવાઓનો વ્યાપ પણ વધતો જાય છે."

આ વિધાનના સંદર્ભમાં નાણાં એક ખાતામાંથી બીજા ખાતાંમાં કઈ કઈ પદ્ધતિથી ટ્રાન્સફર કરી શકશે - જણાવો.

(29) ઈ-બેન્કિંગમાં થતા બિન-નાણાકીય વ્યવહારનાં બે ઉદાહરણ આપો.

(30) સંસદમાં ખાસ કાયદો પસાર કરીને જાહેર નિગમની રચના થઈ હોય તે કાયદામાં કઈ કઈ જોગવાઈ દર્શાવેલી હોય છે ?

(31) રિલાયન્સ લિમિટેડ વર્ષ 2023-24ના કુલ નફાના 30% જેટલી રકમ પોતાની જ કંપનીમાં પુનઃરોકાણ કરવાનું વિચારે છે."

ઉપરના વિધાન દ્વારા કંપનીને શુ ફાયદો થઈ શકે ? તમારા મંતવ્ય જણાવો.

(32) તમે એક વ્યાપારી બેન્કનાં મેનેજર છો. ધંધાકીય એકમને લોન આપતી વખતે કઈ બાબતોની યોગ્ય ચકાસણી કરી લોન આપશો ? યાદી તૈયાર કરો.

(33) છૂટક વેપારનાં પ્રકારો ચાર્ટ દ્વારા જણાવો.

(34) "ભારત સરકારને વિદેશ વેપાર દ્વારા વિદેશી હૂંડિયામણ પ્રાપ્ત થાય છે." આ સંદર્ભે ભારતમાં વેપાર માટે કયા કયા વિશિષ્ટ વિસ્તારોની સ્થાપના કરી હતી - શા માટે ?

(35) ચાર્ટર પાર્ટી કરાર એટલે શું ?

(36) સામાજિક જવાબદારી એટલે શું ?

વિભાગ - D

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 37 થી 45 સુધીના 09 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 06 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો. (દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ)** **[18]**

(37) નીચે આપેલા ઉદાહરણોને ધંધો, વ્યવસાય અને રોજગારમાં વર્ગીકૃત કરો.

1. ડૉક્ટર 2. બેન્ક મેનેજર 3. વકીલ

4. કરિયાણાનો વેપારી 5. સરકારી કર્મચારી 6. ફળ વેચનાર

(38) "વાણિજ્યમાં વેપારનો સમાવેશ થાય છે." આ વિધાન સાચું છે કે નહિ ? તેના વિશે તમે સ્પષ્ટતા કરી ભેદ બતાવો.

- **(કેસસ્ટડી આધારિત પ્રશ્ન)**

(39) A વ્યક્તિ પાસે ₹ 10 લાખની કાર છે. તેણે તેનો ₹ 7 લાખનો વીમો ઉતરાવેલ છે. B વ્યક્તિ પાસે ₹ 6 લાખની કાર છે. તેણે તેનો ₹ 4 લાખનો વીમો ઉતરાવેલ છે. અને C વ્યક્તિ પાસે ₹ 12 લાખની કાર છે. તેણે તેનો ₹ 12 લાખનો વીમો ઉતરાવેલ છે.

ઉપરોક્ત માહિતીના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(i) A વ્યક્તિની કાર સંપૂર્ણ નાશ પામતા વીમા કંપની તેને કેટલું વળતર ચૂકવશે ?

(ii) B વ્યક્તિની કાર આંશિક રૂપે નુકસાન પામતાં ₹ 3 લાખનું નુકસાન થાય તો વીમા કંપની તેને કેટલું વળતર ચૂકવશે ?

(iii) C વ્યક્તિની કાર સંપૂર્ણ નાશ પામતા વીમા કંપની તેને કેટલું વળતર ચૂકવશે ?

(40) તમે એક પુસ્તક વિક્રેતા છો. તમારે ધોરણ-11 ગુજરાતી માધ્યમના વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન વિષયનાં 500 પુસ્તકો ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ પાસેથી ખરીદવા છે. તે અંગે માહિતી સંચારની પ્રક્રિયા સમજાવો.

(41) 'Internet'ની માલિકી કોઈ ધરાવતું નથી. કેટલીક સંસ્થાઓ નેટવર્કના વિવિધ ભાગોનું વ્યવસ્થાપન કરે છે.

આ સંદર્ભે કોમ્પ્યુટર નેટવર્ક કઈ કઈ પદ્ધતિથી અમલમાં મૂકી શકાય ? તે જણાવો.

(42) જાહેર સાહસોની બદલાતી જતી ભૂમિકા આજના સંદર્ભમાં સમજાવો.

(43) 'D-Mart'ની બધી જ શાખાઓમાં દરેક વસ્તુઓની કિંમત બજારકિંમત કરતા ઘણી નીચી હોય છે. શા માટે ? કારણ સાથે સમજાવો.

(44) અમદાવાદ વિસ્તારમાં આવેલા કિરાણા સ્ટોર્સના માલિકો 'બાલાજી વેફર્સ'નો પોતાની જરૂરિયાત મુજબ ઑર્ડર આપે છે. આથી જથ્થાબંધ વેપારીઓ તેમની જરૂરિયાત મુજબ માલ પૂરો પાડે છે.

આ વિધાન દ્વારા તમે વેપારીના સંબંધો વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.

(45) ધંધાની ગ્રાહકો પ્રત્યેની કોઈપણ ત્રણ સામાજિક જવાબદારી સમજાવો.

વિભાગ - E

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 46થી 51 સુધીનાં કુલ 06 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 04 પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. (દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ)** **[20]**

(46) (i) 'બેન્ક' શબ્દ કઈ રીતે ઉદ્‌ભવ્યો.

(ii) "બેન્કનું મુખ્ય કાર્ય થાપણો સ્વીકારવાનું છે" આ સંદર્ભે બેંક કયા કયા કાર્યો કરીને થાપણો સ્વીકારે શકે છે. તમારા વિચારો રજૂ કરો.

(47) હિન્દુ અવિભક્ત કુટુંબનો અર્થ આપી લાક્ષણિકતાઓ સ્પષ્ટ કરો.

(48) "સમગ્ર વિશ્વમાં વેપાર-ધંધાના ઘણા સ્વરૂપો અસ્તિત્વમાં છે." તેમાં સૌથી સરળ અને પ્રાચીન પ્રથા કઈ છે ? અને તેની મહત્ત્વતા જણાવો.

(49) 'માલિકીના ભંડોળ અને ઉછીના ભંડોળ' ભેદ સ્પષ્ટ કરો.

(50) નોંધણીનું પ્રમાણપત્ર મેળવવાની વિધિ જણાવો.

- **(કેસસ્ટડી આધારિત પ્રશ્ન)**

(51) શ્રી રામેશ્વર કે જેઓ કે. પી. સોફ્ટવેર કંપનીમાં ફાઈનાન્સ મેનેજર છે. તેમનું માનવું છે કે લાંબાગાળાની મૂડીની જરૂરિયાત માટે ઇક્વિટી શેર બહાર પાડવા જોઈએ. તમે તેમની સાથે સંમત છો ? તમારા જવાબના સમર્થનમાં જરૂરી કારણો જણાવો.

શૈક્ષણિક વર્ષ 2024-25

Competency Based Questions (ક્ષમતા આધારિત પ્રશ્નો)ની વિગત

ધોરણ - 11 **વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા (BA)**

પ્રશ્નનો ક્રમ	પ્રશ્નની ટૂંકમાં વિગત	ગુણ	Competency (ક્ષમતા)	Learning Outcome (અધ્યયન નિષ્પતિ)
			SECTION-A	
1	ઉદ્યોગોના લક્ષણોમાં...	1	Vocational Education	(1101.5) ઉદ્યોગ અને ધંધાથી વેપારને અલગ પડે છે.
2	દરિયામાં માલ સામાનના હેરફેરના વેપારમાં જોખમ	1	Critical Thinking	(1101.6) વેપારની સહાયક સેવાઓ વિશે જાણે.
4	શ્રી રાજેશનાં બચત ખાતામાં	1	Critical Thinking	(1101.6) વેપારની સહાયક સેવાઓ વિશે જાણે.
5	કોઈપણ મધ્યસ્થી વગર હરાજી દ્વારા ખરીદ-વેચાણની સુવિધા	1	Vocational Education	(1101.6) પરંપરાગત ધંધા-ઈકોમર્સ વચ્ચે તફાવત કરે છે.
7	પુલ, રોડ, નહેર બનાવવા	1	Life Skill	(1102.1) ધંધાકીય વ્યવસ્થાનાં સ્વરૂપો વિશે જાણે
8	ભાગીદારી પેઢીના ફાયદામાં	1	Holistic Developed	(1102.1) ભાગીદારી પેઢી વિશે જાણે.
9	કંપનીના શેરહોલ્ડરના પ્રતિનિધિ	1	Flexibility and Individual	(1102.1) ભાગીદારી પેઢી વિશે જાણે.
10	જાહેર કંપની પોતાનું નિયમનપત્ર	1	Ethical and Constitution	(1102.1) ધંધાકીય વ્યવસ્થાનાં સ્વરૂપો વિશે જાણે.
11	સહકારી કંપનીની સ્થાપના	1	Vocational Education	(1102.3) અર્થતંત્રમાં જાહેરક્ષેત્રની બદલાતી ભૂમિકા.
12	કંપની દ્વારા સ્વીકારાતા જાહેર થાપણ	1	Vocational Education	(1103.2) ધંધાકીય મૂડીના પ્રાપ્તિ સ્થાનોની ગણતરી.
15	બિલ ઑફ લેંડીંગ	1	Critical Thinking	(1103.2) ધંધાકીય મૂડીના પ્રાપ્તિ સ્થાનોની ગણતરી.
			SECTION-B	
17	કાશ્મીરમાં ઉત્પાદન થતાં સફરજન	1	Critical Thinking	(1101.4) ધંધા લાક્ષણિકતાને આર્થિક પ્રવૃત્તિ તરીકે ઓળખાય છે.
19	હેકિંગ એટલે શું ?	1	Critical Thinking	(1102.4) ધંધા લાક્ષણિકતાને આર્થિક પ્રવૃત્તિ તરીકે ઓળખાય છે.

પ્રશ્નો ક્રમ	પ્રશ્નની ટૂંકમાં વિગત	ગુણ	Competency (ક્ષમતા)	Learning Outcome (અધ્યયન નિષ્પતિ)
20	ધંધાના માલિકને દેવું થઈ જતા	1	Flexibility and Individual	(1102.6) ડિજિટલ ચૂકવણીઓની મર્યાદાની ચર્ચા કરી છે.
21	કૃભકો કંપની ઈફકો કંપની	1	Critical Thinking	(1102.1) ધંધાકીય વ્યવસ્થાના સ્વરૂપોની જાણે છે.
22	ભારતના રાષ્ટ્રપતિના નામે	1	Holistic Development	(1102.3) જાહેરક્ષેત્રની બદલાતી ભૂમિકાનું પરીક્ષણ કરે છે.
23	આં.રા. વેપાર ક્ષેત્રે સંબંધો	1	Life Skill and Career guide	(1103.2) ઉદ્યોગ સાહસિકતા માટે ફાળો આપે છે.
24	વિદેશ વેપારમાં શાખપત્ર	1	Life Skill and Career guide	(1103.2) ઉદ્યોગ સાહસિકતા માટે ફાળો આપે છે.
			SECTION-C	
25	સમાજ વગર ધંધાનું અસ્તિત્વ નથી	2	Critical Thinking	(1101.2) ધંધા શબ્દને વ્યાખ્યાયિત કેર છે.
26	મહેશભાઈએ વીમો લીધો	2	Critical Thinking	(1101.6) વેપારની સહાયક સેવાઓની તુલના કરે.
28	બેંકીગ સેવાનો વિકાસ ખૂબ વધતો જાય.	2	Vocational Education	(1101.6) વેપારની સહાયક સેવાઓની તુલના કરે.
30	સંસદમાં ખાસ કાયદો	2	Holistic Development	(1102.4) સંયુક્ત સાહસના ફાયદાનું વર્ણન કરે છે.
31	રિલાયન્સ લિમિટેડ વર્ષ 2023-24ના કુલ નફાના 30%	2	Critical Thinking	(1103.3) ધંધાકીય મૂડીના પ્રાપ્તિ સ્થાનો વિશે સમજે.
33	છૂટક વેપારના પ્રકારો	2	Life Skill and Career	(1103.2) દેશના આર્થિક વિકાસમાં ઉદ્યોગ સાહસિકતા વિશે સમજે.
34	ભારત સરકારને વિદેશ વેપાર દ્વારા વિદેશી હૂંડિયામણ	2	Holistic Development	(1103.1) વેપાર અને વાણિજ્યના અવરોધકના પ્રકારનું વિશ્લેષણ કરે છે.
			SECTION-D	
38	વાણિજ્યમાં વેપારનો સમાવેશ	3	Vocational Education	(1101.3) આર્થિક પ્રવૃત્તિને વ્યવસાય રોજગાર ધંધામાં વર્ગીકૃત કરે છે.
41	ઇન્ટરનેટની માલિકી કોઈ ધરાવતું નથી	3	Life Skill Development	(1102.6) ડિજિટલ ચૂકવણી વિશે સમજે.
43	D-Martની બધી શાખાઓમાં	3	Critical Thinking	(1103.2) સંયુક્ત સાહસો જાહેર ખાનગી ભાગીદારીનું વર્ણન કરે છે.
44	અમદાવાદ વિસ્તારમાં આવેલા કિરાણા સ્ટોર્સ માલિક	3	Critical Thinking	(1103.2) દેશના આર્થિક વિકાસમાં નવીનીકરણ કરતા સમજે છે.

પ્રશ્નો ક્રમ	પ્રશ્નની ટૂંકમાં વિગત	ગુણ	Competency (ક્ષમતા)	Learning Outcome (અધ્યયન નિષ્પતિ)
SECTION-E				
46	બેંક શબ્દની ઉત્પત્તિ અને થાપણોનો સ્વીકાર	5	Vocational Education	(1101.6) વેપારની સહાયક સેવાઓ વિશે સમજે.
48	સમગ્ર વિશ્વમાં વેપાર-ધંધાના સ્વરૂપો	5	Life Skill Development	(1102.3) અર્થતંત્રમાં જાહેરક્ષેત્રની બદલાતી ભૂમિકાનું પરીક્ષણ કરે.
49	માલિકીના ભંડોળ-ઉછીના ભંડોળના ભેદ સ્પષ્ટ કરો.	5	Vocational Education	(110.3.) ધંધાકીય મૂડીનાં પ્રાપ્તિ સ્થાન તરીકે ભંડોળો વિશે જાણે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ : 2024-25

ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)

વિષય : નામાનાં મૂળતત્ત્વો

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	13	15	16	02	04	50
ટકા (%)	26	30	32	04	08	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		વિકલ્પ વિના	વિકલ્પ સાથે	
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	15	15	15
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	03	04	09
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	02	03	08
4.	વિસ્તૃતજવાબી પ્રશ્નો (LA)	03	04	18
	કુલ	**23**	**26**	**50**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર
1.	હિસાબી પદ્ધતિ અને તેના પારિભાષિક શબ્દો	02
2.	વ્યવહારોની દ્વિ-અસર અને ખાતાંના પ્રકાર	04
3.	વસ્તુઓ અને સેવાઓ કર : પરિચય	02
4.	આમનોંધ	07
5.	હિસાબી સમીકરણ અને ધંધાના વ્યવહારો	04
6.	પેટાનોંધો	05
7.	રોકડમેળ અને તેના પ્રકારો	08
8.	ખાસ આમનોંધ	05
9.	ખાતાવહી - ખતવણી	08
10.	કાચું સરવૈયું	05
	કુલ	50

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ : 2024-25

ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)

વિષય : નામાનાં મૂળતત્ત્વો

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** કુલ ગુણ : 50

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	વિભાગ - A	
1 થી 10	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલ વિકલ્પ (A, B, C, D) પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	10
	વિભાગ - B	
11 થી 15	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 11 થી 15 સુધીના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	05
	વિભાગ - C	
16 થી 19	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 16 થી 19 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 3 (ત્રણ) પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 03 ગુણ)**	09
	વિભાગ - D	
20 થી 22	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 20 થી 22 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 2 (બે) પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 04 ગુણ)**	08
	વિભાગ - E	
23 થી 26	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 23 થી 26 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 3 (ત્રણ) પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 06 ગુણ)**	18
	કુલ ગુણ	**50**

નોંધ : (1) પ્રથમ પરીક્ષાનો અભ્યાસક્રમ જુનથી સપ્ટેમ્બર સુધીનો રહેશે.

(2) વાર્ષિક પરીક્ષાનાં નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્રમાં મૂકવામાં આવેલ ક્ષમતા આધારિત પ્રશ્નો (CBQ) મુજબના પ્રશ્નો પ્રશ્નપત્રના તમામ વિભાગોના મળીને કુલ અંદાજિત 50% ગુણના પ્રશ્નો પ્રથમ, દ્વિતીય પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રમાં પૂછવાના રહેશે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ : 2024-25

ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)

વિષય : નામાનાં મૂળતત્ત્વો

દ્વિતીય પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક | કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	13	15	16	02	04	50
ટકા (%)	26	30	32	04	08	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		વિકલ્પ વિના	વિકલ્પ સાથે	
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	15	15	15
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	02	03	06
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	03	04	12
4.	વિસ્તૃતજવાબી પ્રશ્નો (LA)	01	02	06
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	01	11
	કુલ	22	25	50

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર : ભાગ-1

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણ
1.	હિસાબી પદ્ધતિ અને તેના પારિભાષિક શબ્દો	01
2.	વ્યવહારોની દ્વિ-અસર અને ખાતાના પ્રકાર	01
3.	વસ્તુઓ અને સેવાઓ કર : પરિચય	01
4.	આમનોંધ	03
5.	હિસાબી સમીકરણ અને ધંધાના વ્યવહારો	01
6.	પેટાનોંધો	03
7.	રોકડમેળ અને તેના પ્રકારો	01
8.	ખાસ આમનોંધ	03
9.	ખાતાવહી - ખતવણી	01
10.	કાચું સરવૈયું	–
11.	બેન્ક સિલકમેળ	06

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ ભાગ-2	પ્રકરણ દીઠ ગુણ
1.	ભૂલ સુધારણા	03
2.	ઘસારાના હિસાબો	06
3.	જોગવાઈઓ અને અનામતો	02
4.	હૂંડીઓ	04
5.	ધંધાકીય એકમનાં નાણાકીય પત્રકો	11
6.	હિસાબી પદ્ધતિની પ્રણાલિકાઓ-ધારણાઓ, ખ્યાલો અને સિદ્ધાંતો	01
7.	હિસાબી ધોરણો : ખ્યાલ અને ઉદ્દેશો	01
8.	દેશીનામા પદ્ધતિઃ પરિચય	01
	કુલ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ : 2024-25

ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)

વિષય : નામાનાં મૂળતત્ત્વો

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** કુલ ગુણ : 50

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	વિભાગ - A	
1 થી 10	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલ વિકલ્પ (A, B, C, D) પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	10
	વિભાગ - B	
11 થી 15	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 11 થી 15 સુધીના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	05
	વિભાગ - C	
16 થી 18	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 16 થી 18 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 2 (બે) પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 03 ગુણ)**	06
	વિભાગ - D	
19 થી 22	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 19 થી 22 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 3 (ત્રણ) પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 04 ગુણ)**	12
	વિભાગ - E	
23 થી 24	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 23 થી 24 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 1 (એક) પ્રશ્નનો માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 06 ગુણ)**	06
	વિભાગ - F	
25	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 25નો માગ્યા મુજબ જવાબ લખો.	11
	કુલ ગુણ	**50**

નોંધ : (1) દ્વિતીય પરીક્ષા માટે જૂનથી ડિસેમ્બર સુધીનો અભ્યાસક્રમ રહેશે. જેમાં જૂનથી સપ્ટેમ્બર સુધીના અભ્યાસક્રમમાંથી 30% અભ્યાસક્રમ અને ઓક્ટોબરથી ડિસેમ્બર સુધીના અભ્યાસક્રમમાંથી 70% અભ્યાસક્રમ રહેશે.

(2) વાર્ષિક પરીક્ષાનાં નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્રમાં મૂકવામાં આવેલ ક્ષમતા આધારિત પ્રશ્નો (CBQ) મુજબના પ્રશ્નો પ્રશ્નપત્રના તમામ વિભાગોના મળીને કુલ અંદાજિત 50% ગુણના પ્રશ્નો પ્રથમ, દ્વિતીય પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રમાં પૂછવાના રહેશે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ : 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : નામાનાં મૂળતત્ત્વો
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** કુલ ગુણ : 80

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	27	29	18	04	02	80
ટકા (%)	33.75	36.25	22.5	05	2.5	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		વિકલ્પ વિના	વિકલ્પ સાથે	
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	24	24	24
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	05	08	15
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	03	05	12
4.	વિસ્તૃતજવાબી પ્રશ્નો (LA)	03	04	18
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	01	11
	કુલ	**36**	**42**	**80**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	
	ભાગ-1	જનરલ વિકલ્પ વિના	જનરલ વિકલ્પ સાથે
1.	હિસાબી પદ્ધતિ અને તેના પારિભાષિક શબ્દો	01	01
2.	વ્યવહારોની દ્વિ-અસર અને ખાતાંના પ્રકાર	01	04
3.	વસ્તુઓ અને સેવાઓ કર : પરિચય	01	01
4.	આમનોંધ	05	09
5.	હિસાબી સમીકરણ અને ધંધાના વ્યવહારો	02	02
6.	પેટાનોંધો	03	09
7.	રોકડમેળ અને તેના પ્રકારો	05	05

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	
	ભાગ-1	**જનરલ વિકલ્પ વિના**	**જનરલ વિકલ્પ સાથે**
8.	ખાસ આમનોંધ	04	07
9.	ખાતાવહી - ખતવણી	01	04
10.	કાચું સરવૈયું	01	05
11.	બેંક સિલકમેળ	07	07
	ભાગ-2		
1.	ભૂલ સુધારણા	05	05
2.	ઘસારાના હિસાબો	06	06
3.	જોગવાઈઓ અને અનામતો	05	05
4.	હૂંડીઓ	04	04
5.	ધંધાકીય એકમનાં નાણાકીય પત્રકો	11	11
6.	હિસાબી પદ્ધતિની પ્રણાલિકાઓ-ધારણાઓ, ખ્યાલો અને સિદ્ધાંતો	02	02
7.	હિસાબી ધોરણો : ખ્યાલ અને ઉદ્દેશો	01	01
8.	દેશીનામા પદ્ધતિઃ પરિચય	04	04
9.	બિનવેપારી સંસ્થાના હિસાબો	07	07
10.	અપૂર્ણ માહિતી પરથી હિસાબો	02	02
11.	હિસાબી પદ્ધતિ અને કમ્પ્યૂટર	02	02
	કુલ	**80**	**103**

નોંધ : ઉપરોક્ત પત્રકમાં દર્શાવેલ જનરલ વિકલ્પ સાથેના ગુણ નમૂનાના પ્રશ્નપત્ર મુજબના છે. અન્ય પ્રશ્નપત્ર માટે તે અલગ હોઈ શકે છે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ : 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : નામાનાં મૂળતત્ત્વો
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું માળખું

કુલ ગુણ : 80

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	વિભાગ - A	
1 થી 16	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 16 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલ વિકલ્પ (A, B, C, D) પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	16
	વિભાગ - B	
17 થી 24	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 17 થી 24 સુધીના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	08
	વિભાગ - C	
25 થી 32	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 25 થી 32 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 03 ગુણ)**	15
	વિભાગ - D	
33 થી 37	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 33 થી 37 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 04 ગુણ)**	12
	વિભાગ - E	
38 થી 41	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 38 થી 41 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 06 ગુણ)**	18
	વિભાગ - F	
42	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 42નો માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(એક પ્રશ્નના 11 ગુણ)**	11
	કુલ ગુણ	**80**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ : 2024-25

ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)

વિષય : નામાનાં મૂળતત્ત્વો

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** કુલ ગુણ : 80

સૂચનાઓ :

1. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 6 વિભાગ અને 42 પ્રશ્નો છે.
2. ફૂટપટ્ટી તેમજ પેન્સિલનો ઉપયોગ જરૂરી છે.
3. ગણના માટે સાદા કેલ્ક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરી શકાશે.
4. પ્રશ્નની સૂચના અનુસાર જવાબ લખો.

વિભાગ : A

- **નીચેના 01 થી 16 પ્રશ્નોમાં આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો ઉત્તર આપો. (દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)** **[16]**

1. [સંપૂર્ણ સાચી અને ઉપયોગી હિસાબી માહિતી] ⇒ [વિશ્વાસપાત્રતા] + [?] + [સમજક્ષમતા] + [તુલનાત્મકતા]

(A) વિસંગતપણું (B) સરખાપણું

(C) સુસંગતપણું (D) નૈતિકતા

2. ધંધાના આર્થિક વ્યવહારને કયું લક્ષણ લાગું પડતું નથી ?

(A) રોકડ વ્યવહાર (B) ઉધાર વ્યવહાર

(C) બાહ્ય વ્યવહાર (D) નાણાં મૂલ્ય સિવાયનો વ્યવહાર

3. અમદાવાદના' વેપારી સુરતના વેપારીને માલ મોકલે છે, ત્યારે બિલમાં નીચેનામાંથી કયો કર વસૂલ કરે છે ?

(A) IGST (B) CGST + IGST

(C) SGST + CGST (D) UTGST + CGST

4. શ્યામ રૂ. 10,000 SBI બેંકમાં ભરવા જાય છે, ત્યારે તે નાણાં ભરવા માટે કયા વાઉચરનો ઉપયોગ કરશે ?

(A) ચેકનું અડધિયું (B) પે-ઈન-સ્લિપ

(C) આપેલ રસીદ (D) પાસબુક

5. વ્યાજના રૂ. 7,000 મળવાના બાકી છે, ત્યારે...

(A) A ઘટે - C ઘટે
(B) A વધે - C વધે
(C) A વધે - L વધે
(D) C વધે - L વધે

6. કેવા વ્યવહારોની રોકડમેળમાં નોંધ કરવામાં આવતી નથી ?

(A) રોકડ ખરીદીના
(B) રોકડ વેચાણના
(C) રોકડ વટાવના
(D) બિન રોકડ વ્યવહારો

7. મિલકતની ઉધાર ખરીદીની નોંધ .... માં થાય છે.

(A) ખરીદનોંધ
(B) ખાસ આમનોંધ
(C) રોકડમેળ
(D) ઉધારનોંધ

8. કાચું સરવૈયું કયા તબક્કા પછી તૈયાર કરવામાં આવે છે ?

(A) આમનોંધ પછી
(B) ખાતાવહી પછી
(C) હવાલા પછી
(D) વાર્ષિક હિસાબો પછી

9. બેંક સિલકમેળ તૈયાર કરવાથી... જાણી શકાય છે.

(A) પાસુબુકમાં થયેલ ભૂલો
(B) રોકડમેળમાં થયેલ ભૂલો
(C) પાસબુક અને રોકડમેળમાં નહીં નોંધાયેલ વ્યવહારો
(D) ઉપરની બધી જ બાબતો.

10. નામાના સિદ્ધાંતોનું પાલન ન થવાથી ઉદ્‌ભવેલ ભૂલને .... કહેવાય.

(A) વીસરચૂક
(B) ભરપાઈ ચૂક
(C) સિદ્ધાંતની ભૂલ
(D) ખતવણીની ભૂલ

11. .... ઊભું કરવું ધંધા માટે યોગ્ય નથી.

(A) સામાન્ય અનામત
(B) મૂડી અનામત
(C) ગુપ્ત અનામત
(D) જોગવાઈ

12. ....ના ખ્યાલ મુજબ આખર સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન તેની મૂળકિંમત અથવા બજારકિંમત, બે પૈકી જે ઓછી હોય તે કિંમતે નોંધવામાં આવે છે ?

(A) દૂરદર્શિતા
(B) પૂર્ણ રજૂઆત
(C) ચાલુ પેઢી
(D) એકસૂત્રતા

13. ICAI દ્વારા ASBની સ્થાપના કયા વર્ષમાં કરવામાં આવી હતી ?

(A) ઈ.સ. 1973
(B) ઈ.સ. 1976
(C) ઈ.સ. 1981
(D) ઈ.સ. 1977

14. દેશીનામામાં મૂળ ચોપડા તરીકે કયા ચોપડાને ઓળખવામાં આવે છે ?

(A) કરારનોંધ (B) રોજમેળ

(C) ખાતાવહી (D) કબાલાવહી

15. એકનોંધી પદ્ધતિમાં મૂડી શોધવા કયું પત્રક બનાવવામાં આવે છે ?

(A) સમાન માપનું પત્રક (B) તુલનાત્મક પત્રક

(C) સ્થિતિદર્શક પત્રક (D) નફા-નુકસાનનું પત્રક

16. હિસાબને લગતા તૈયાર ઉપલબ્ધ સોફ્ટવેરમાં .... વધુ પ્રચલિત જણાય છે.

(A) ટેલી (Tally) (B) ટાટા ઈ-એક્સ (Tata Ex.)

(C) બીઝી (Busy) (D) પ્રોફિટ (Profit)

વિભાગ : B

- **નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ)** **[08]**

17. શા માટે ગ્રાહકને રોકડ વટાવનો લાભ આપવામાં આવે છે ?

18. હિસાબી સમીકરણમાં મૂડી(C)માં શું ઉમેરવાથી મિલકતો (A) મળે છે ?

19. છૂટાં પાનાંની પદ્ધતિ, કાર્ડ સ્વરૂપ ઉપરાંત ખાતાવહીનું કયું સ્વરૂપ પ્રચલિત છે ?

20. ઘાલખાદ્ય અનામત એ અનામત છે કે જોગવાઈ ?

21. ધંધાનું નામ : રવિ ટ્રેડીંગ કંપની

માલિકનું નામ : રવિભાઈ

આ બન્ને વ્યક્તિઓ એક જ કહેવાય કે ભિન્ન ? કયા ખ્યાલ અનુસાર ?

22. દેશીનામાના ચોપડાના પ્રથમ પાના પર શા માટે કોઈ હિસાબી નોંધ લખવામાં આવતી નથી ?

23. એકનોંધી નામા પદ્ધતિના હિસાબો અપૂર્ણ માહિતી પરથી લખાતા હોવા છતાં નાના વેપારીઓ શા માટે આ પદ્ધતિ પસંદ કરે છે ?

24. કમ્પ્યૂટર હિસાબી પદ્ધતિનાં અંગો જણાવો.

વિભાગ : C

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ) (કોઈપણ 5)** **[15]**

25. નીચેના વ્યવહારોની બેવડી અસર જણાવો.

1. માલિકે ₹ 50,000 રોકડા લાવી ધંધો શરૂ કર્યો.
2. ₹ 10,000 બેંકમાં ભરીને ખાતું ખોલાવ્યું.
3. ઓફિસ માટે ₹ 15,000 નું ફર્નિચર સહજાનંદ ફર્નિચર માર્ટમાંથી ખરીદ્યું.

26. નીચેના વ્યવહારો પરથી શ્રી પ્રભાસના ચોપડે આમનોંધ લખો.

એપ્રિલ 2024

1. ધંધા માટે ₹ 5,00,000માં જમીન ખરીદી અને ₹ 20,000 દસ્તાવેજ તથા કાનૂની ખર્ચનાં થયા. બધાં જ નાણાં રોકડા ચૂકવ્યાં.
12. ₹ 6,000 નું જૂનું યંત્ર ₹ 5,000માં વેચવાનું નક્કી કર્યું.
25. ઑફિસ ખર્ચ માટે ₹ 3,000 બેંકમાંથી ઉપાડ્યા.

27. નીચે આપેલા વ્યવહારો પરથી શ્રી મહેશ મકાણીના ચોપડે વેચાણનોંધ તૈયાર કરો.

મે 2024

1. મુકેશને ₹ 25,000નો માલ 10 % વેપારી વટાવે વેચ્યો.
8. માલવને ₹ 12,000નો માલ 5 % વેપારી વટાવે રોકડેથી વેચ્યો.
16. મિરાજને ₹ 15,000નો માલ 10 % વેપારી વટાવે અને 5 % રોકડ વટાવે વેચ્યો. અડધા નાણાં રોકડા મળ્યા.
20. મેહુલને ₹ 8,000નું જૂનું ફર્નિચર શાખ પર વેચ્યું.
25. મુકુંદને ₹ 10,000નો માલ 10 % રોકડ વટાવે વેચ્યો.

28. દાખલા નંબર 27ની વેચાણનોંધ પરથી ખાતાવહીમાં ખતવણી કરો.

29. નીચેના વ્યવહારો પરથી શ્રી કેવલ પટેલની ખાસ આમનોંધ લખો.

જૂન 2024

2. ₹ 3,000નો માલ આપી ઘર માટે ₹ 2,500નો પંખો ખરીદ્યો.
13. ₹ 2,000 નિલય પાસે લેણાં છે, જે રકમ હવે મળી શકે તેમ નથી.
22. ₹ 8,000 નો માલ દુકાનમાંથી ચોરાઈ ગયો. જેની સામે વીમા કંપનીએ 75 % રકમનો દાવો મંજૂર કર્યો.

30. નીચેના ખાતાં બંધ કરવા માટે આખરનોંધ લખો.

1. ખરીદ ખાતું ₹ 80,000 2. પગાર ખાતું ₹ 12,000 3. ડિવિડન્ડ ખાતું ₹ 2,000

31. તફાવત લખો : સામાન્ય અનામત અને જોગવાઈ

32. નીચેના પારિભાષિક શબ્દો સમજાવો.

1. શ્રી તસલમાત ખાતું 2. ઉબળેક રકમ 3. જણસવહી

વિભાગ : D

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ) (કોઈપણ 3)** **[12]**

33. નીચેના વ્યવહારો પરથી વેદ પટેલના ચોપડે આમનોંધ લખો.

જૂન 2024

2. અંગત મોટરકાર ₹ 80,000માં વેચી ₹ 60,000 રોકડા ધંધામાં લાવ્યા.
11. ધંધામાં વધુ નાણાંની જરૂર હોવાથી આનંદ પાસેથી ₹ 20,000ની 10 %ની લોન લીધી.
18. ઘરખર્ચ માટે ₹ 2,000 અને દુકાન ખર્ચ માટે ₹ 3,000 બેંકમાંથી ઉપાડ્યા.
25. કિશોરને ₹ 20,000નો માલ 10 % વેપારી વટાવે અને 5 % રોકડ વટાવે ચેકથી વેચ્યો.

34. નીચેના વ્યવહારો પરથી કિયાંશ પટેલનો ત્રણ ખાનાવાળો રોકડમેળ તૈયાર કરો.

જુલાઈ 2024

1. શરૂઆતની રોકડ સિલક ₹ 15,000 અને બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ ₹ 4,000

4. વિશાલને ₹ 10,000નો માલ 10 % વેપારી વટાવે ચેકથી વેચ્યો.

9. વિક્રમ પાસેથી ₹ 8,000નો માલ 5 % રોકડ વટાવે રોકડેથી ખરીદ્યો.

12. ₹ 5,000 બેંકમાં રોકડા ભર્યા.

18. ₹ 5,080નાં લેણાંની વસુલાત પેટે ₹ 5,000 રોકડા વિપુલ પાસેથી મળ્યા.

22. ઓફિસ ખર્ચ માટે ₹ 2,000 બેંકમાંથી ઉપાડયા.

35. નીચે આપેલ ખાતાની બાકીઓ પરથી શ્રી મોહનલાલનું તારીખ 31-03-2024ના રોજનું કાચું સરવૈયું તૈયાર કરો.

વિગત	રકમ(₹)	વિગત	રકમ(₹)
મૂડી	54,000	ઉપાડ	12,000
દેવાદારો	52,000	ખરીદી	90,000
પેટન્ટ	15,000	લેણદારો	40,000
વેચાણ	1,00,000	ઘાલખાધ	3,000
રોકડ સિલક	10,000	સામાન્ય અનામત	4,000
ડિવિડન્ડ	2,000	ફર્નિચર	18,000
ઉમેદવારનું પ્રીમિયમ	8,000	તોલાઈ	2,000
શેરમાં રોકાણ	18,000	બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	12,000

36. પંકજના તા. 31-03-2024ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરતાં પહેલાં શોધવામાં આવેલ નીચેની ભૂલો સુધારવા ભૂલ સુધારણા નોંધ તૈયાર કરો.

1. દુકાન ભાડાના ₹ 5,000 દુકાન માલિક વિશાલને ચૂકવેલ જે તેમના અંગત ખાતે ઉધારેલ છે.

2. સીતા પાસેથી મળેલ ₹ 10,000 ભૂલથી ગીતા ખાતે નોંધ્યા છે.

3. ₹ 12,000નો માલ રોહન પાસેથી ખરીદેલ જે ભૂલથી વેચાણનોંધમાં લખેલ છે.

4. બેંકે બેંક વ્યાજના ₹ 200 પાસબુકમાં જમા કરેલા જે રોકડમેળમાં વ્યય બાજુ નોંધેલ છે.

37. રાહુલે ₹ 25,000ની 2 માસની મુદતની હૂંડી તા. 18-04-2024નાં રોજ વિરાટ પર લખી. વિરાટે આ હૂંડી સ્વીકારી પરત કરી. તા. 11-06-2024નાં રોજ રાહુલે આ હૂંડી બેંકમાં વસુલાત માટે મોકલી આપી. પાકતી તારીખે વિરાટે આ હૂંડી ચૂકવી આપી. બેંકે કમિશન પેટે ₹ 150 રાહુલ ખાતે ઉધાર્યા છે.

બંને પક્ષકારોના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો. (બા. જે. જરૂરી નથી)

વિભાગ : E

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના 6 ગુણ) (કોઈપણ 3)** **[18]**

38. નીચેના વ્યવહારો પરથી નોબલ ટ્રેડર્સના ચોપડે ખરીદનોંધ, વેચાણનોંધ, ખરીદપરત નોંધ અને વેચાણપરત નોંધ તૈયાર કરો.

જુલાઈ 2024

2. ધરતી પાસેથી ₹ 10,000નો માલ 10 % વેપારી વટાવે અને 5 % રોકડ વટાવે ખરીદ્યો.
7. ધરતી પાસેથી ખરીદેલ માલમાંથી અડધો માલ ₹ 6,000માં ધારાને વેચ્યો.
15. ધર્મિષ્ઠા પાસેથી ₹ 8,000નો માલ 10 % વેપારી વટાવે ખરીદ્યો. અડધા નાણાં રોકડા ચૂકવ્યા.
22. ધ્રુવિએ આપણી પાસેથી ₹ 5,000નો માલ 5 % રોકડ વટાવે ખરીદ્યો.
28. ધારાએ અડધો માલ પરત કર્યો, જે આપણે ધરતીને પરત મોકલી આપ્યો.

39. શ્રી ગુણવંતલાલનો તા. 31-05-2024ના રોજ રોકડમેળ ₹ 8,000નો બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ દર્શાવે છે, જે પાસબુક સાથે મળતો નથી. રોકડમેળ અને પાસબુક સરખાવતા નીચેની માહિતી મળી, તેના પરથી બેંકસિલકમેળ તૈયાર કરો.

1. તા. 28-05-2024નાં રોજ ₹ 15,000ના ચેક બેંકમાં ભરવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ તેમાંથી ₹ 11,000ના જ ચેક તા. 31-05-2024 સુધી બેંકે પાસબુકમાં જમા કરેલ છે.
2. ₹ 7,000નો એક ચેક લખેલો અને રોકડમેળમાં નોંધેલ પરંતુ લેણદારને આપવાનો રહી ગયેલ છે.
3. એક ગ્રાહકે ₹ 5,000 બેંકમાં બારોબાર ભર્યા છે, જેની રોકડમેળમાં નોંધ થઈ નથી.
4. બેંકમાં વટાવેલી ₹ 6,000ની લેણીહૂંડી નકરાઈ અને બેંકે પાસબુકમાં નકરામણી ખર્ચ ₹ 300 સહિતની રકમ નોંધેલ છે. જેની જાણ ગુણવંતલાલને થયેલ નથી.
5. બેંકે ECSથી વીમા પ્રીમિયમના ₹ 2,000 ચૂકવ્યા છે, જેની નોંધ રોકડમેળમાં થઈ નથી.
6. રોકડમેળની આય બાજુનો સરવાળો ₹ 1,000 ભૂલથી વધારે કરવામાં આવ્યો હતો.

40. સમા લિમિટેડ કંપની દર વર્ષે સીધી લીટીની પદ્ધતિએ 10% લેખે ઘસારો ગણે છે. પ્રથમ ત્રણ વર્ષના યંત્ર ખાતામાં ખૂટતી વિગતોની ગણતરી કરી યંત્ર ખાતું પૂર્ણ કરો અને યંત્ર વેચાણની આમનોંધ લખો.

સમા લિમિટેડની ખાતાવહી

ઉધાર **યંત્ર ખાતું** જમા

તારીખ	વિગત	નો. પા.	રકમ રૂ.	તારીખ	વિગત	નો. પા.	રકમ રૂ.
1-4-23	બેન્ક ખાતે		52,000	31-3-24	ઘસારા ખાતે		(?)
1-4-23	રોકડ ખાતે		3,000	31-3-24	બાકી આગળ લઈ ગયા		(?)
			55,000				55,000
1-4-24	બાકી આગળ લાવ્યા		(?)	31-3-25	ઘસારા ખાતે		(?)
1-10-24	બેન્ક ખાતે		19,000				
1-10-24	રોકડ ખાતે		1,000	31-3-25	બાકી આગળ લઈ ગયા		(?)
1-4-25	બાકી આગળ લાવ્યા		(?)	31-3-26	ઘસારા ખાતે		(?)
31-3-26	નફા નુકસાન ખાતે (નફો)		(?)	31-3-26	બેન્ક ખાતે (પ્રથમ યંત્રની વેચાણ કિંમત)		46,200
				31-3-26	બાકી આગળ લઈ ગયા		(?)
			70,700				70,700

41. એ. એન. ટી. સ્પોર્ટ્સ કલબની નીચેની માહિતી પરથી તા. 31-03-2024ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું ઊપજ-ખર્ચ ખાતું તૈયાર કરો.

વિગત	રકમ (₹)	વિગત	રકમ (₹)
મળેલ લવાજમ	10,000	જૂના ફર્નિચરનું વેચાણ	5,800
પસ્તીનું વેચાણ	1,200	(ચોપડે કિંમત ₹ 7000)	
સરકારી જામીનગીરીમાં રોકાણ	10,800	ચેરિટી શોનો ખર્ચ	6,000
ફર્નિચરની ખરીદી	7,300	સખાવત	15,000
મનોરંજન કાર્યક્રમની આવક	9,650	હોલનું મળેલ ભાડું	3,700
મળેલ વારસો	21,700	મનોરંજન કાર્યક્રમ ખર્ચ	6,100
સેક્રેટરીને માનદ્ વેતન	4,100	લોકરનું ભાડું	1,400
પોસ્ટેજ	1,600	સરકારી ગ્રાન્ટ	13,800
બેન્ક ખર્ચ	600	પ્રિન્ટિંગ અને સ્ટેશનરી ખર્ચ	2,000
ચેરિટી શોની આવક	14,000	ટુર્નામેન્ટ ખર્ચ	3,300
મેદાન નિભાવ ખર્ચ	2,600	વર્તમાનપત્રોનું લવાજમ	2,800
લાઈબ્રેરીનાં પુસ્તકોની ખરીદી	13,300	રોકાણનું વ્યાજ	1,400
સામાન્ય ખર્ચા	3,400	કેન્ટીન ખર્ચ	2,800
આજીવન સભાસદ ફી	4,500	રમતના સાધનોના વેચાણનો નફો	700
સમારકામ ખર્ચ	1,750	વાર્ષિક સમારંભ ખર્ચ	2,700
પ્રવેશ ફી (40 ટકા મૂડીકૃત)	6,000	રમતના સાધનોની ખરીદી	20,000

વધારાની માહિતી :

1. લવાજમના ₹ 10,000 મળવાના બાકી છે.
2. સેક્રેટરીનું માનદ્ વેતન ₹ 10,000 ચૂકવવાનું બાકી છે.

વિભાગ : F

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નનો માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો.** **[11]**

42. પ્રેરકનું તા.31-3-2024 ના રોજનું કાચું સરવૈયું અને વધારાની વિગતો પરથી વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

પેઢીનું તા. 31-3-2024ના રોજનું કાચું સરવૈયું

ખાતાનું નામ	ઉધારબાકી (₹)	જમાબાકી (₹)
મૂડી અને ઉપાડ	19,000	1,60,000
શરૂઆતનો સ્ટોક	30,000	–
10%ની બેંક લોન	–	20,000
ખરીદ-વેચાણ	90,000	1,40,000
લેણદારો દેવાદારો	44,000	20,000
ઘાલખાધ અને ઘાલખાધ અનામત	5,000	3,000

માલ પરત	8,000	20,000
ફર્નિચર અને નહી ચૂકવેલ પગાર	40,000	4,000
રોકડ અને બેંક	16,200	5,000
હૂંડીઓ	5,000	4,400
મકાન	70,000	-
મળેલ વ્યાજ	–	4,800
આવકમાલ ગાડાભાડું	6,000	-
મજૂરી	12,000	-
પગાર	36,000	-
	3,81,200.	**3,81,200**

વધારાની વિગતો :

1. આખરમાલનો સ્ટોક ₹ 20,000 હતો, જે પૈકી 10 % માલની બજારકિંમત 20 % ઘટી ગઈ છે.
2. મકાન પર 10 % અને ફર્નિચર પર 5 % ઘસારો ગણો.
3. બેંકે ₹ 2000 દેવીહૂંડીના ચૂકવ્યા છે, જેની નોંધ કરવાની બાકી છે.
4. દેવાદારોમાંથી ₹ 4,000 ઘાલખાધ તરીકે માંડી વાળો અને 5 % ઘાલખાધ અનામત રાખો.
5. મૂડી પર 10 % અને ઉપાડ પર 5 % વ્યાજ ગણવાનું છે.

શૈક્ષણિક વર્ષ 2024-25

Compentency Based Question (અધ્યયન નિષ્પતિ)ની વિગત

ધોરણ - 11 | **વિષય : નામાનાં મૂળતત્ત્વો**

પ્રશ્નો ક્રમ	પ્રશ્નની ટૂંકમાં વિગત	ગુણ	Competency (ક્ષમતા)	Learning Outcome (અધ્યયન નિષ્પતિ)
			વિભાગ-A	
1	સંપૂર્ણ સાચી અને ઉપયોગી હિસાબી માહિતી	1	વિવેચનાત્મક વિચાર અને સમસ્યાનું સમાધાન	(ACC-1101-1) હિસાબો, હિસાબી પદ્ધતિઓ અને હિસાબો તૈયાર કરવાની પદ્ધતિઓ વચ્ચેના સંબંધો વર્ણવી શકે છે.
3	અમદાવાદનો વેપારી સુરતના વેપારીને માલ મોકલે છે	1	ધંધાકીય શિક્ષણ	(ACC-1101-5) ધંધાના વ્યવહારોને હિસાબી ચોપડે નોંધવા માટેની પ્રક્રિયા માટે હિસાબી પદ્ધતિનાં સમીકરણોનો ઉપયોગ કરી શકે છે.
4	શ્યામ રૂ. 10,000 SBI બેન્કમાં ભરવા જાય છે.	1	વ્યાવસાયિક શિક્ષણ	(ACC-1102-3) ધંધાના વ્યવહારોની નોંધ કરવા..ને વર્ગીકૃત કરી શકે છે.
5	વ્યાજના રૂ. 7,000 મળવાના બાકી છે.	1	હિસાબી ચોપડાઓનું જ્ઞાન	(ACC-1102-5) ધંધાના વ્યવહારોને હિસાબી સમીકરણોનો ઉપયોગ કરી શકે છે.
9	બેંક સિલકમેળ તૈયાર કરવાથી...... જાણી શકાય છે.	1	હિસાબી પદ્ધતિઓનું જ્ઞાન	(ACC-1102-4) મૂળ દસ્તાવેજો અને સહાયક દસ્તાવેજો વચ્ચેનો ફરક પાડી શકે છે.
15	એકનોંધી પદ્ધતિમાં મૂડી શોધવા કયું પત્રક બનાવવામાં આવે છે ?	1	હિસાબી પદ્ધતિઓનું જ્ઞાન	(ACC-1104-1) ઉપજ અને મૂડીની બાબતોને વર્ગીકૃત કરી શકે છે.
16	હિસાબને લગતા તૈયાર ઉપલબ્ધ સોફ્ટવેરમાં... વધુ પ્રચલિત જણાય છે.	1	ડિજિટલ સાક્ષરતા અને ટેક્નોલોજીકલ કુશળતા	(ACC-1101-2) ધંધાની ભાષા તરીકે હિસાબી પદ્ધતિની ભૂમિકાની ચર્ચા કરી શકે છે.

પ્રશ્નો ક્રમ	ટૂંકમાં વિગત	ગુણ	Competency (ક્ષમતા)	Learning Outcome (અધ્યયન નિષ્પતિ)
			વિભાગ-B	
17	શા માટે ગ્રાહકને રોકડ વટાવનો લાભ આપવામાં આવે છે ?	1	જીવન કૌશલ્ય અને કારકિર્દી માર્ગદર્શન	(ACC-1102) વિદ્યાર્થીઓ માહિતી વિગતો તથા આંકડાઓનું વર્ગીકરણ અને તુલના કરી શકે છે.
18	હિસાબી સમીકરણમાં Cમાં શું ઉમેરવાથી A મળે છે ?	1	નામાનાં સિદ્ધાંતો દ્વારા શિક્ષણ	(ACC-1102.5) ધંધાના વ્યવહારોને હિસાબી ચોપડે નોંધવા માટેની પ્રક્રિયા... સમીકરણોનો ઉપયોગ કરી શકે.
19	છૂટા પાનાની પદ્ધતિ, કાર્ડ સ્વરૂપ ઉપરાંત કયું સ્વરૂપ પ્રચલિત છે ?	1	જીવન કૈશલ્ય અને કારકિર્દી માર્ગદર્શન	(ACC-1103.1) ઉધાર અને જમાના નિયમોનો ઉપયોગ કરીને આમનોંધ અને ખાતાવહીમાં...
20	ઘાલખાદ્ય અનામત એ અનામત છે કે જોગવાઈ.	1	નામાનાં સિદ્ધાંતો દ્વારા શિક્ષણ	(ACC-1101.3) હિસાબી પદ્ધતિમાં વપરાતા જુદા જુદા પારિભાષિક શબ્દો સમજાવી શકે છે.
21	ધંધાનું નામ : રવિ ટ્રેડિંગ કંપની	1	ધંધાકીય શિક્ષણ	(ACC-1102.1) ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઑફ ચાર્ટડ... હિસાબી પદ્ધતિના ધોરણોની યાદી બનાવી શકે છે.
22	દેશી નામાના ચોપડાના પ્રથમ પાના...	1	હિસાબી ચોપડાઓનું જ્ઞાન	(ACC-1101) વિદ્યાર્થીઓ વાસ્તવિક ખ્યાલો, વિગતો તથા સમગ્ર પ્રક્રિયાઓને સમજી શકે છે.
23	એકનોંધી નામા પદ્ધતિના હિસાબો...	1	વ્યાવસાયિક શિક્ષણ	(ACC-1104.6) દ્વિનોંધી અને એકનોંધી નામા પદ્ધતિ વચ્ચેનો ભેદ પારખી શકે છે.
			વિભાગ-C	
26	તા. 12 એપ્રિલ-2024, રૂ. 6,000નું યંત્ર...	1	નામાનાં સિદ્ધાંતો દ્વારા શિક્ષણ	(ACC-1101.4) નામું લખવા માટે નાણાકીય અને બિન નાણાંકીય ઘટનાઓની ઓળખ કરી શકે.
			વિભાગ-E	
38	નોબલ ટ્રેડર્સ લિમિટેડ	1	હિસાબી ચોપડાનું જ્ઞાન	(ACC-1101) વિદ્યાર્થીઓ વાસ્તવિક ખ્યાલ સમજી શકે.
40	સમા લિમિટેડ દર વર્ષ સીધી લીટીની...	1	હિસાબી ચોપડાઓનું જ્ઞાન	(ACC-1103.1) ઉધાર અને જમાના નિયમોનો ઉપયોગ કરીને આમનોંધ અને ખાતાવહીમાં નોંધ કરી.
			વિભાગ-F	
42	વાર્ષિક હિસાબો	1	નામાનાં સિદ્ધાંતો દ્વારા શિક્ષણ	(ACC-1104.4) હવાલા તૈયાર કરી તેની નોંધ કરી શકે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : વાણિજ્ય પત્રવ્યવહાર અને સેક્રેટરિયલ પ્રેક્ટિસ
પ્રથમ પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક **ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	15	17	08	05	05	50
ટકા(%)	30	34	16	10	10	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		વિકલ્પ વિના	વિકલ્પ સાથે	
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	15	15	15
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	04	06	08
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	03	05	09
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA-I))	02	03	08
5.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA-II)	02	03	10
	કુલ	**26**	**32**	**50**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર
	વિભાગ-1 C.C.	
1.	માહિતીસંચારનો અર્થ અને તેની પદ્ધતિઓ	03
2.	અસરકારક પત્રવ્યવહાર અને તેની જુદી જુદી શૈલીઓ	03
3.	વાણિજ્યક પત્રનો બાહ્ય દેખાવ	03
4.	વાણિજ્યિક પત્રનું સ્વરૂપ	04
5.	પૂછપરછના પત્રો અને તેના પ્રત્યુત્તરો	07
	વિભાગ-2 S.P.	
1.	સેક્રેટરીનો અર્થ અને પ્રકારો	05
2.	કંપની સેક્રેટરી	05
3.	કંપનીની સ્થાપનાવિધિ	06
4.	આવેદનપત્ર	07
5.	નિયમનપત્ર	07
	કુલ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : વાણિજ્ય પત્રવ્યવહાર અને સેક્રેટરિયલ પ્રેક્ટિસ
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** ગુણ : 50

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	વિભાગ-A	
1 થી 08	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 08 સુધીના પ્રશ્નોમાં આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	**08**
	વિભાગ-B	
09 થી 15	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 09 થી 15 સુધીના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	**07**
	વિભાગ-C	
16 થી 21	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 21 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 04 પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ)**	**08**
	વિભાગ-D	
22 થી 26	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 22 થી 26 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 03 પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 03 ગુણ)**	**09**
	વિભાગ-E	
27 થી 29	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 27 થી 29 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 02 પ્રશ્નોના મુદાસર જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ)**	**08**
	વિભાગ-F	
30 થી 32	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 30 થી 32 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 02 પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ)**	**10**
	કુલ ગુણ	**50**

નોંધ : (1) પ્રથમ પરીક્ષામાં જૂનથી સપ્ટેમ્બર માસ સુધીનો અભ્યાસક્રમ પૂછવાનો રહેશે.

(2) વાર્ષિક પરીક્ષાનાં નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્રમાં મૂકવામાં આવેલ ક્ષમતા આધારિત પ્રશ્નો (CBQ) મુજબના પ્રશ્નો પ્રશ્નપત્રના તમામ વિભાગોના મળીને કુલ અંદાજિત 50% ગુણના પ્રશ્નો પ્રથમ, દ્વિતીય પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રમાં પૂછવાના રહેશે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : વાણિજ્ય પત્રવ્યવહાર અને સેક્રેટરિયલ પ્રેક્ટિસ
દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **ગુણ : 50**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	15	17	08	05	05	50
ટકા(%)	30	34	16	10	10	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		વિકલ્પ વિના	વિકલ્પ સાથે	
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	15	15	15
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	04	06	08
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	03	05	09
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA-I))	02	03	08
5.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA-II)	02	03	10
	કુલ	**26**	**32**	**50**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર
	વિભાગ-1 C.C.	
1.	માહિતીસંચારનો અર્થ અને તેની પદ્ધતિઓ	01
2.	અસરકારક પત્રવ્યવહાર અને તેની જુદી જુદી શૈલીઓ	01
3.	વાણિજ્યક પત્રનો બાહ્ય દેખાવ	02
4.	વાણિજ્યિક પત્રનું સ્વરૂપ	01
5.	પૂછપરછના પત્રો અને તેના પ્રત્યુત્તરો	01
6.	ઓર્ડર આપતા અમલ કરતા અને રદ કરતા પત્રો	08
7.	દાવા / ફરિયાદો અને તેમની પતાવટના પત્રો	09
	વિભાગ-2 S.P.	
1.	સેક્રેટરીનો અર્થ અને પ્રકારો	02
2.	કંપની સેક્રેટરી	01
3.	કંપનીની સ્થાપનાવિધિ	02
4.	આવેદનપત્ર	02
5.	નિયમનપત્ર	02
6.	વિજ્ઞાપનપત્ર	09
7.	શેરમૂડી અને શેરના પ્રકારો	09
	કુલ	**50**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : વાણિજ્ય પત્રવ્યવહાર અને સેક્રેટરિયલ પ્રેક્ટિસ
દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** **ગુણ : 50**

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	વિભાગ-A	
1 થી 08	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 08 સુધીના પ્રશ્નોમાં આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો જવાબ લખો. (દરેક **પ્રશ્નનો 01 ગુણ**)	**08**
	વિભાગ-B	
09 થી 15	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 09 થી 15 સુધીના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	**07**
	વિભાગ-C	
16 થી 21	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 21 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 04 પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ)**	**08**
	વિભાગ-D	
22 થી 26	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 22 થી 26 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 03 પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 03 ગુણ)**	**09**
	વિભાગ-E	
27 થી 29	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 27 થી 29 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 02 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ)**	**08**
	વિભાગ-F	
30 થી 32	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 30 થી 32 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 02 પ્રશ્નોના માંગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ)**	**10**
	કુલ ગુણ	**50**

નોંધ : (1) દ્વિતીય પરીક્ષા માટે જૂનથી ડિસેમ્બર સુધીનો અભ્યાસક્રમ રહેશે. જેમાં જૂનથી સપ્ટેમ્બર સુધીના અભ્યાસક્રમમાંથી 30% અભ્યાસક્રમ અને ઓક્ટોબરથી ડિસેમ્બર સુધીના અભ્યાસક્રમમાંથી 70% અભ્યાસક્રમ રહેશે.

(2) વાર્ષિક પરીક્ષાનાં નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્રમાં મૂકવામાં આવેલ ક્ષમતા આધારિત પ્રશ્નો (CBQ) મુજબના પ્રશ્નો પ્રશ્નપત્રના તમામ વિભાગોના મળીને કુલ અંદાજિત 50% ગુણના પ્રશ્નો પ્રથમ, દ્વિતીય પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રમાં પૂછવાના રહેશે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : વાણિજ્ય પત્રવ્યવહાર અને સેક્રેટરિયલ પ્રેક્ટિસ
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **ગુણ : 80**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	24	36	12	04	04	80
ટકા(%)	30	45	15	05	05	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		વિકલ્પ વિના	વિકલ્પ સાથે	
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	24	24	24
2.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	08	12
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	04	06	12
4.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA-I)	03	05	12
5.	વિસ્તૃત જવાબી પ્રશ્નો (LA-II)	04	06	20
	કુલ	**41**	**49**	**80**

પ્રકરણદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	
		જનરલ વિકલ્પ વિના	જનરલ વિકલ્પ સાથે
	વિભાગ-1 - C.C.		
1.	માહિતીસંચારનો અર્થ અને તેની પદ્ધતિઓ	04	04
2.	અસરકારક પત્રવ્યવહાર અને તેની જુદી જુદી શૈલીઓ	04	04
3.	વાણિજ્યક પત્રનો બાહ્ય દેખાવ	01	03
4.	વાણિજ્યિક પત્રનું સ્વરૂપ	06	06
5.	પૂછપરછના પત્રો અને તેના પ્રત્યુત્તરો	03	08
6.	ઓર્ડર આપતા અમલ કરતા અને રદ કરતા પત્રો	05	10
7.	દાવા / ફરિયાદો અને તેમની પતાવટના પત્રો	04	08
8.	આર્થિક દરજ્જા અંગેની માહિતી મેળવતા તથા ઉઘરાણીના પત્રો	05	07
	વિભાગ-2 - S.P.		
1.	સેક્રેટરીનો અર્થ અને પ્રકારો	05	05
2.	કંપની સેક્રેટરી	06	06
3.	કંપનીની સ્થાપનાવિધિ	05	09
4.	આવેદનપત્ર	07	07
5.	નિયમનપત્ર	07	10
6.	વિજ્ઞાપનપત્ર	09	09
7.	શેરમૂડી અને શેરના પ્રકારો	09	12
	કુલ	**80**	**108**

નોંધ : ઉપરોક્ત પત્રકમાં દર્શાવેલ જનરલ વિકલ્પ સાથેના ગુણ નમૂનાના પ્રશ્નપત્ર મુજબના છે. અન્ય પ્રશ્નપત્ર માટે તે અલગ હોઈ શકે છે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25

ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)

વિષય : વાણિજ્ય પત્રવ્યવહાર અને સેક્રેટરિયલ પ્રેક્ટિસ

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક | **પ્રશ્નપત્રનું માળખું** | **ગુણ : 80**

પ્રશ્ન ક્રમ	વિભાગ તથા પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	વિભાગ-A	
1 થી 16	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 16 સુધીના પ્રશ્નોમાં આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને ઉત્તર લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	**16**
	વિભાગ-B	
17 થી 24	નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 17 થી 24 સુધીના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ)**	**08**
	વિભાગ-C	
25 થી 32	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 25 થી 32 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 06 (છ) પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 02 ગુણ)**	**12**
	વિભાગ-D	
33 થી 38	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 33 થી 38 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 04 (ચાર) પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 03 ગુણ)**	**12**
	વિભાગ-E	
39 થી 43	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 39 થી 43 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 03 (ત્રણ) પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. **(દરેકના 4 ગુણ)**	**12**
	વિભાગ-F	
44 થી 49	નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 44 થી 49 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 04 (ચાર) પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. **(દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ)**	**20**
	કુલ ગુણ	**80**

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
શૈક્ષણિક વર્ષ - 2024-25
ધોરણ-11 (સામાન્ય પ્રવાહ)
વિષય : વાણિજ્ય પત્રવ્યવહાર અને સેક્રેટરિયલ પ્રેક્ટિસ
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** **ગુણ : 80**

સૂચનાઓ :

- આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 6 વિભાગ છે.
- પ્રશ્નની સામે લખેલા અંક ગુણ દર્શાવે છે.
- પ્રશ્નની સૂચના પ્રમાણે જવાબ લખો.
- નવો વિભાગ નવા પાના પર લખો.

વિભાગ - A

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 16 પ્રશ્નોના આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને ઉત્તર લખો : (દરેકનો 1 ગુણ છે)** **[16]**

(1) માહિતી સંચાર પ્રક્રિયાની સફળતા કયા મુદ્દા દ્વારા નક્કી કરી શકાય ?

(A) બોલનાર (B) પ્રતિભાવ

(C) સાંભળનાર (D) માધ્યમ

(2) એક મિત્ર પોતાની નવી દુકાનના ઉદ્‌ઘાટનના પ્રસંગે બીજા મિત્રને આમંત્રણ આપતો પત્ર લખે છે. આ કયા પ્રકારનો પત્ર છે ?

(A) ઓફિશિયલ પત્ર (B) અનૌપચારિક પત્ર

(C) ઔપચારિક પત્ર (D) પૂછપરછના પત્રો

(3) વાણિજ્યિક પત્રમાં કાગળ સામાન્ય રીતે કઈ સાઈઝનો હોય છે ?

(A) A-2 (B) A-1

(C) A-4 (D) A-3

(4) વાણિજ્યિક પત્રમાં પત્ર મેળવનારનું સરનામું એટલે શું ?

(A) શીર્ષક (B) સંદર્ભ

(C) સંબોધન (D) આંતરિક સરનામું

(5) શાળામાં રીનોવેશન કરવાનું છે. ફર્નિચરની ખરીદી માટે ફર્નિચરના વેપારી પાસેથી ભાવ મંગાવવામાં આવે છે. તેને શું કહેવાય ?

(A) પ્રાઈસ લિસ્ટ (B) ક્વોટેશન

(C) કેટલોગ (D) સેમ્પલ્સ

(6) વાણિજ્યિક પત્રોના સંદર્ભમાં ઓર્ડર આપતા પત્રો કેવા પ્રકારના ગણાય ?

(A) માલસામાન અને પૂછપરછ કરતા પત્રો (B) માલસામાન મોકલવાની વિનંતી કરતા પત્રો.

(C) માલસામાન વિશે માહિતી આપતા પત્રો (D) માલસામાન મોકલતા પત્રો

(7) ઓર્ડર આપતો પત્ર ખરીદનાર અને વેચનાર વચ્ચેનો કેવો કરાર છે ?

(A) વણલખ્યો કરાર (B) મૌખિક કરાર

(C) લેખિત કરાર (D) સમજૂતી કરાર

(8) ફરિયાદપત્રની ભાષા કેવી ના હોવી જોઈએ ?

(A) સરળ (B) ગુસ્સાવાળી

(C) વિવેકી (D) સ્પષ્ટ

(9) વિભાગીય સેક્રેટરી તરીકેની નિમણૂંક કોની કરવામાં આવે છે ?

(A) રાજદૂત કાર્યાલયના સેક્રેટરી (B) મંડળના સેક્રેટરી

(C) ક્લબના સેક્રેટરી (D) સનદી અધિકારી

(10) સેક્રેટરી તરીકે કોની નિમણૂક થઈ શકે ?

(A) ભાગીદારી પેઢી (B) જીવંત વ્યક્તિ

(C) કંપની (D) સહકારી મંડળી

(11) વૈચારિક ખ્યાલની શક્યતાઓ કોના દ્વારા તપાસવામાં આવે છે ?

(A) સંચાલકો (B) શેરહોલ્ડરો

(C) એડ્વોકેટ (D) નિષ્ણાતો

(12) આવેદનપત્રના સંદર્ભમાં નીચેની કઈ બાબત સાચી નથી ?

(A) મૂડીની કલમ (B) ધ્યેયની કલમ

(C) ડિવિડન્ડની કલમ (D) જવાબદારીની કલમ

(13) કંપનીનો આંતરિક વહીવટ કરવા કયો દસ્તાવેજ છે ?

(A) આવેદનપત્ર છે. (B) વિજ્ઞાપનપત્ર છે.

(C) નિયમન પત્ર છે. (D) કંપની સેક્રેટરી ઍક્ટ છે.

(14) શેર દ્વારા મર્યાદિત કંપની માટે કયું નિયમનપત્ર લાગુ પડે છે ?

(A) ટેબલ F (B) ટેબલ G

(C) ટેબલ I (D) ટેબલ H

(15) દીવાની જવાબદારીમાં કસૂરવારને કેવી સજા થાય ?

(A) દંડ થાય (B) દંડ અથવા કેદ થાય.

(C) દંડ અને કેદ બંને થાય. (D) કશું ન થાય

(16) કંપનીનો કોઈ જવાબદાર અધિકારી ઈરાદાપૂર્વક વિજ્ઞાપનપત્રમાં ગેર રજૂઆત કરી જનતાને આર્થિક નુકસાન પહોંચાડે છે. તેના માટે કઈ જોગવાઈ છે ?

(A) કેદ થાય (B) દંડ થાય

(C) પહેલી વારના ગુના માટે જવા દેવામાં આવે (D) દંડ અને કેદ અથવા બંને થઈ શકે

વિભાગ - B

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 17 થી 24 સુધીના પ્રશ્નોનાં ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો : (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.)** **[08]**

(17) Ⓟ આ કેવા પ્રકારનો માહિતી સંચાર છે ? કેમ ?

(18) પત્રવ્યવહાર એટલે શું ?

(19) ગુજરાતના વેપારીએ પંજાબના વેપારી પાસેથી ઘઉં ખરીદવા માટે પૂછપરછ કરતો પત્ર લખ્યો. પંજાબના વેપારીએ જવાબ આપતો પત્ર લખ્યો પણ તેમાં નાણાં કેટલા સમયમાં ચૂકવવા તેનો ઉલ્લેખ કરેલ નથી. એક વિદ્યાર્થી તરીકે પંજાબના વેપારીને શું સૂચન કરશો ?

(20) વેપારની સફળતા શાના ઉપર નિર્ભર છે ?

(21) ભારતમાં અત્યારે કયો કંપનીધારો અસ્તિત્વમાં છે ?

(22) ફોર્મ MGT 14 ક્યાં ઉપયોગી છે ?

(23) પ્રવર્તક કોને કહેવાય ?

(24) AIA એન્જિનિયરિંગ લિમિટેડ કેવા પ્રકારની કંપની છે ?

વિભાગ - C

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 25 થી 32 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 06 (છ) પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં લખો. (દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ)** **[12]**

(25) લેખિત માહિતી સંચાર પદ્ધતિના વિવિધ સ્વરૂપો જણાવો.

(26) ઔપચારિક પત્રો અને અનોપચારિક પત્રો વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો. ઔપચારિક પત્રોના પ્રકારો જણાવો.

(27) વાણિજ્યિક પત્રના કાગળની પસંદગી કઈ ત્રણ બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને કરવામાં આવે છે ?

(28) પૂછપરછના પ્રત્યુત્તરના પત્રો એટલે શું ?

(29) દાવા-ફરિયાદના પત્રોનો સૂર કયા પ્રકારનો હોવો જોઈએ ?

(30) ઉઘરાણીના પત્રોમાં કઈ બાબતોનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ ?

(31) કંપનીનું નામ નરેન્દ્ર મોદી ટેક્સ ટાઈલ્સ લિમિટેડ રાખી શકાય નહીં. કેમ ? કઈ કલમ લાગુ પડે ? એ વિગતે સમજાવો.

(32) જાહેર કંપની વિજ્ઞાપનપત્ર બહાર પાડીને જાહેર જનતાને જામીનગીરી ખરીદવા માટે આમંત્રણ ન આપે તો જામીનગીરીના ભરણા માટે શું કરી શકે ? વધુમાં વધુ કેટલા વ્યક્તિઓને આમંત્રણ આપી શકાય ?

વિભાગ - D

- **નીચે આપેલા 33 થી 38 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 04 પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ)** **[12]**

(33) ઓર્ડર રદ કરવાના કોઈપણ ત્રણ કારણો આપો.

(34) સામાન્ય સેક્રેટરીના કાર્યો જણાવો.

(35) નિરમા કંપની પોતાના રજિસ્ટર્ડ ઑફિસ ગુજરાતમાંથી બદલીને મુંબઈ લઈ જવા માંગે છે. તો કંપનીએ કઈ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થવું પડશે ?

(36) ધ્યેયની કલમમાં કઈ મર્યાદાઓ છે ?

(37) એરોમાં પ્રાઈવેટ કંપનીનું નામ બદલીને એરોમાં લિમિટેડ કરવા માંગે છે તો તે અંગે આપ શું માર્ગદર્શન આપશો ?

(38) ઈક્વિટી શેર અને પ્રેફરન્સ શેર વચ્ચેના તફાવતના કોઈપણ ત્રણ મુદ્દાઓ જણાવો.

વિભાગ - E

- **નીચે આપેલા 39 થી 43 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 03 (ત્રણ) પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ)** **[12]**

(39) વિદ્યાર્થી મિત્રો આજની તારીખ જુલાઈ 18, 2024 છે. આ તારીખ વાણિજયક પત્રમાં કઈ પદ્ધતિથી લખાયેલ છે ? તારીખ લખવાની બીજી પદ્ધતિ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

(40) વ્યાપારમાં દાવા કે ફરિયાદની શક્યતા કયા સંજોગોમાં ઊભી થઈ શકે છે ?

(41) સેક્રેટરીની સત્તાની મર્યાદાઓ કઈ છે ?

(42) કંપનીના લક્ષણો જણાવો.

(43) શ્રી ભાવિનભાઈ શેર બજારમાં રોકાણ કરવા ઇચ્છે છે તો મિત્રો, કયું ખાતુ ખોલાવવું પડે ? આ ખાતું ખોલાવવા અંગેની વિધિ જણાવો.

વિભાગ - F

- **નીચે આપેલા 44 થી 49 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 04 (ચાર) પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ)** **[20]**

(44) નવી શરૂ થતી ઑફિસ માટે જથ્થાબંધ કમ્પ્યૂટરની જરૂરિયાત છે. તો તે અંગે કયા પ્રકારનો પત્ર લખશો. તેનો એક નમૂનારૂપ પત્ર લખો.

(45) રાધે ક્લોથ સ્ટોર્સ, સુરત તરફથી ઉનાળાની ઋતુને ધ્યાનમાં રાખીને સુતરાઉ કપડાંનો મોટો જથ્થો મંગાવતો પત્ર વાહવાહ ટેક્સટાઈલ્સ, અમદાવાદને લખો.

(46) સૌંદર્ય જ્વેલર્સ, રાજકોટનો સંદર્ભ રજૂ કરવા અંગે મોડાસાના પ્રતિભા સુવર્ણકલા જ્વેલર્સને પત્ર મળ્યો છે. આ અંગે સૌંદર્ય જ્વેલર્સ વિશે હકારાત્મક અભિપ્રાય રજૂ કરતો પત્ર લખો.

(47) આવેદનપત્ર અને નિયમનપત્ર અંગે કોઈ પાંચ તફાવત જણાવો.

(48) વિજ્ઞાપનપત્ર અંગે સેક્રેટરીની ફરજો જણાવો.

(49) કોઈપણ કંપની તેના વર્તમાન શેર હોલ્ડરોને કોઈપણ અવેજ વગર શેર આપવા માંગે છે તો તેની વિધિ જણાવો.

શૈક્ષણિક વર્ષ 2024-25

Competency Based Questions (ક્ષમતા આધારિત પ્રશ્નો)ની વિગત

ધોરણ - 11 **વિષય : વાણિજ્ય પત્રવ્યવહાર અને સેક્રેટરિયલ પ્રેક્ટિસ**

પ્રશ્નો ક્રમ	પ્રશ્નની ટૂંકમાં વિગત	Competency (ક્ષમતા)	(ગુણ)	Learning Outcome (અધ્યયન નિષ્પત્તિ)
2	એક મિત્ર પોતાની નવી... કયા પ્રકારનો પત્ર છે ?	જીવન કૌશલ્ય અને કારકિર્દી માર્ગદર્શન	1	1102.3 પત્રવ્યવહારના પ્રકારોની સમજ કેળવે.
5	શાળામાં રીનોવેશન... તેને શું કહેવાય ?	જીવન કૌશલ્ય અને કારકિર્દી માર્ગદર્શન	1	1105.1 વાણિજ્યિક પત્રોને ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જાણે.
16	કંપનીનો કોઈ જવાબદાર... કઈ જોગવાઈ છે ?	નૈતિક અને બંધારણીય મૂલ્યો	1	1109.1 કંપની સ્થાપના માટેના જરૂરી દસ્તાવેજો અંગેની જાણકારી મેળવે.
17	આ ... માહિતી સંચાર છે ?	સંચાર કૌશલ્ય	1	1101.3 માહિતી સંચારની વિવિધ પદ્ધતિ, માધ્યમોથી માહિતગાર થાય.
19	ગુજરાતના વેપારીએ... ફરીથી પત્ર લખશે ? હા કે ના કેમ ?	સંચાર કૌશલ્ય	1	1103.1 વાણિજ્યક પત્રને આકર્ષક બનાવતી બાબતો વિશે સમજે.
24	AIA... કેવા પ્રકારની કંપની છે ?	વ્યવસાયિક શિક્ષણ	1	1108.1 કંપનીનો અર્થ અને તેના લક્ષણો જાણે.
26	ઔપચારિક પત્રો... પત્રોના પ્રકારો જણાવો.	સંચાર કૌશલ્ય	2	1102.2 પત્રવ્યવહારના લક્ષણો અને પ્રકારોથી માહિતગાર થાય.
31	કંપનીનું નામ નરેન્દ્ર મોદી .... એ વિગતે સમજાવો.	વિવેચનાત્મક અને સમસ્યાનું સમાધાન	2	1109.1 કંપનીની સ્થાપના માટે જરૂરી એવા મહત્ત્વના દસ્તાવેજો વિશે સમજે.
32	જાહેર કંપની વિજ્ઞાપનપત્ર ... આમંત્રણ આપી શકાય ?	વ્યવસાયિક શિક્ષણ	2	1109.1 કંપનીની સ્થાપના માટે જરૂરી એવા મહત્ત્વના દસ્તાવેજો વિશે સમજે.
35	નિરમા કંપની .... પ્રક્રિયામાંથી પસાર થવું પડશે ?	વિવેચનાત્મક વિચાર અને સમસ્યાનું સમાધાન	3	1109.1 કંપનીની સ્થાપના માટે જરૂરી એવા મહત્ત્વના દસ્તાવેજો વિશે સમજે.

પ્રશ્નો ક્રમ	પ્રશ્નની ટૂંકમાં વિગત	**Competency (ક્ષમતા)**	(ગુણ)	**Learning Outcome (અધ્યયન નિષ્પત્તિ)**
37	એરોમા પ્રા. કંપની ... આપ શું માર્ગદર્શન આપશો ?	વ્યવસાયિક શિક્ષણ	3	1109.1 કંપનીની સ્થાપના માટે જરૂરી અન્ય મહત્ત્વના દસ્તાવેજો વિશે સમજે.
39	વિદ્યાર્થી મિત્રો આજની તારીખ ... બીજી પદ્ધતિ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.	લવચિકતા અને વ્યક્તિગત શિક્ષણ	4	1104.1 વાણિજ્યિક પત્રના કાયમી અને પ્રસંગોપાત ભાગોની સમજ કેળવે.
43	શ્રી ભાવિનભાઈ ... આ ખાતું ખોલાવવા અંગેની વિધિ જણાવો.	ડિજિટલ સાક્ષરતા	4	1110.5 શેરોને ડિમટીરિલાઈઝેશનની પ્રક્રિયા વિગતે જાણે.
44	નવી શરૂ થતી ઑફિસ ... તેનો એક નમૂનારૂપ પત્ર લખો.	સંચાર કૌશલ્ય	5	1105.2 વાણિજ્યિક પત્રોના વિવિધ નમૂનારૂપ પત્રો સમજે.
49	કોઈપણ કંપની તેના ... તો તેની વિધી જણાવો.	વ્યવસાયિક શિક્ષણ	5	1110.3 શેરમૂડીના પ્રકારો જાણે.